

2. Cizinci v České republice

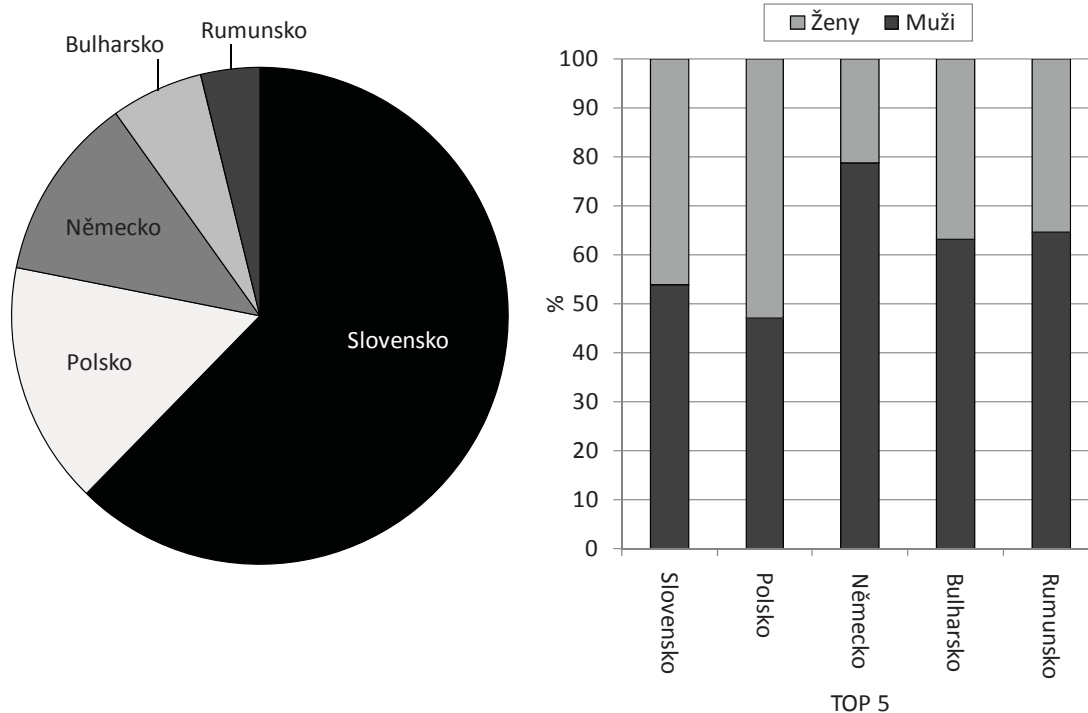
Česká republika nepatří mezi státy s vysokým podílem cizinců. Podle tabulky níže je vidět, že v posledních třech letech se podíl cizinců pohyboval okolo 4 %, přičemž v posledním roce došlo dokonce ke snížení podílu.

Tab. č. 1: Počet cizinců celkem, podle příslušnosti k EU/nonEU a jejich relativní rozložení

EU/nonEU	2008		2009		2010	
	EU	non EU	EU	non EU	EU	non EU
Počet	145 830	291 735	137 017	295 486	135 408	288 883
%	33,33	66,67	31,68	68,32	31,91	68,09
Podíl na obyv. ČR (%)	4,18		4,12		4,03	

Počet cizinců v posledních třech letech klesal a v roce 2010 byl meziroční pokles největší, oproti roku 2009 klesl počet cizinců o více jak 8 tisíc osob. Pokles absolutního počtu cizinců se odrazil také v poklesu podílu cizinců na obyvatelstvu, který je ale způsoben i vzestupem celkového počtu obyvatelstva v republice. Procentuální rozložení podle cizinců patřící ke skupině EU a nonEU se po tři roky příliš neměnilo. Cizinců pocházejících mimo státy EU bylo v České republice vždy více než cizinců z Evropské unie. V posledním sledovaném roce dosáhl podíl více jak 68 %.

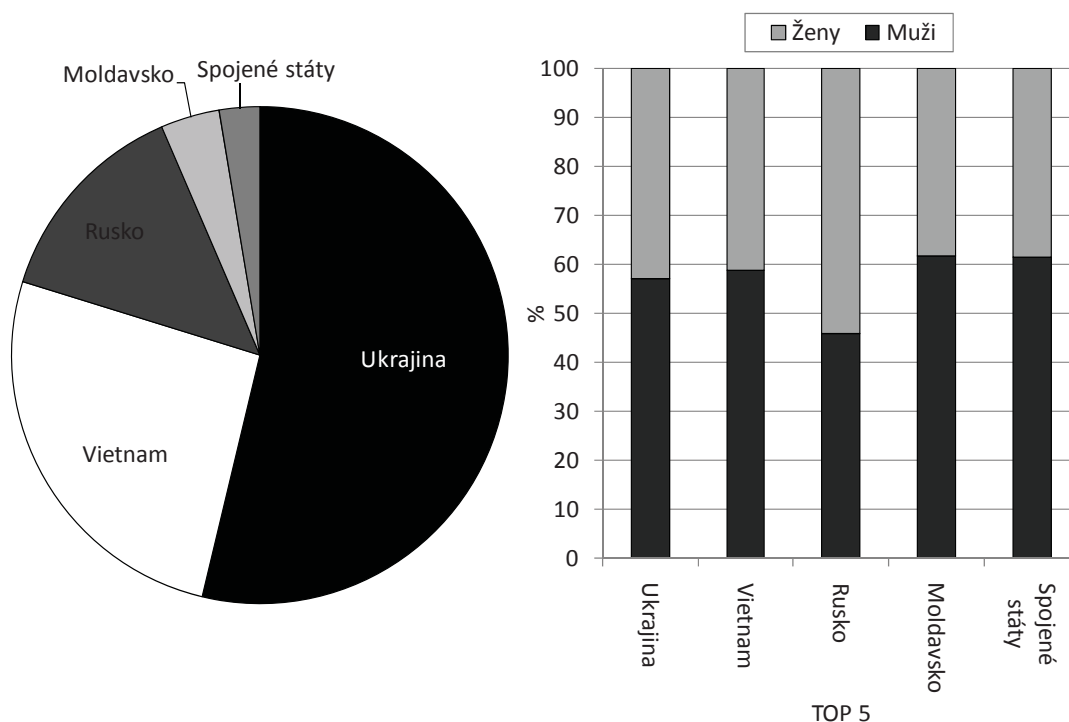
Graf č. 1: Pět nejčastějších státních občanství cizinců EU v ČR a jejich složení podle pohlaví ; 31. 12. 2010

V roce 2010 bylo na území ČR evidováno 135 408 cizinců ze zemí EU, tedy téměř 32 % z celkového počtu cizinců. V grafu č. 1 je znázorněno pět nejčastějších státních občanství cizinců z EU. Tato pětice tvořila přibližně 85 % cizinců z EU. Nejvyšší počet osob jiného než

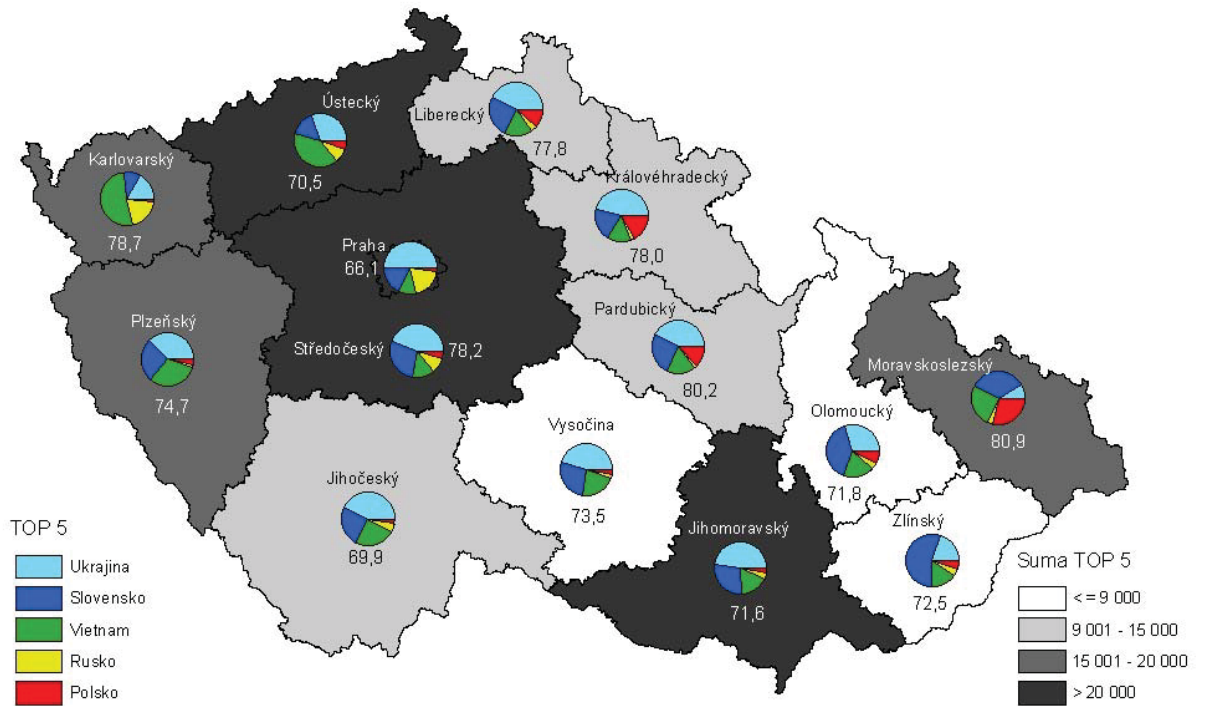
českého státního občanství pocházelo ze Slovenska (71 780 osob), přibližně 53 % vzhledem k celkovému počtu EU cizinců. S odstupem v řádu desetitisíců se na druhém místě umístilo Polsko, na třetím pak Německo. Z hlediska struktury podle pohlaví je patrná převaha mužů nad ženami, nejvíce v případě Německa. Toto tvrzení neplatí u Polska, kde podíl mužů přesáhl těsně 46 %.

Graf č. 2: Pět nejčastějších státních občanství cizinců mimo EU v ČR a jejich složení podle pohlaví; 31. 12. 2010

Naopak počet cizinců pocházejících mimo EU byl v roce 2010 oproti cizincům z EU více jak dvojnásobný (288 883 osob), tedy přibližně 68 % ze všech cizinců v ČR. V grafu č. 2 je znázorněno pět nejčastějších státních občanství, jejichž podíl na počtu cizinců pocházejících mimo EU činil přibližně 80 %. Nejvíce byli zastoupeni občané Ukrajiny (124 281 osob), tedy 43 % z celkového počtu cizinců mimo EU. Na pomyslném druhém místě se umístili občané Vietnamu, kteří však měli méně jak poloviční zastoupení oproti občanům Ukrajiny. Podobně na tom byli občané Ruska, pokud jejich počet srovnáme s počtem občanů Vietnamu. Rozložení cizinců podle pohlaví bylo v roce 2010 srovnatelné s cizinci z EU. Zde bylo výjimkou Rusko, u kterého nastala převaha žen nad muži.

Mapa č. 1: Pět nejčastějších státních občanství v evidenci Cizinecké policie a struktura v krajích ČR; 31. 12. 2010

Pozn.: Čísla v jednotlivých krajích ukazují podíl TOP5 na celkovém počtu cizinců v příslušném kraji (%)

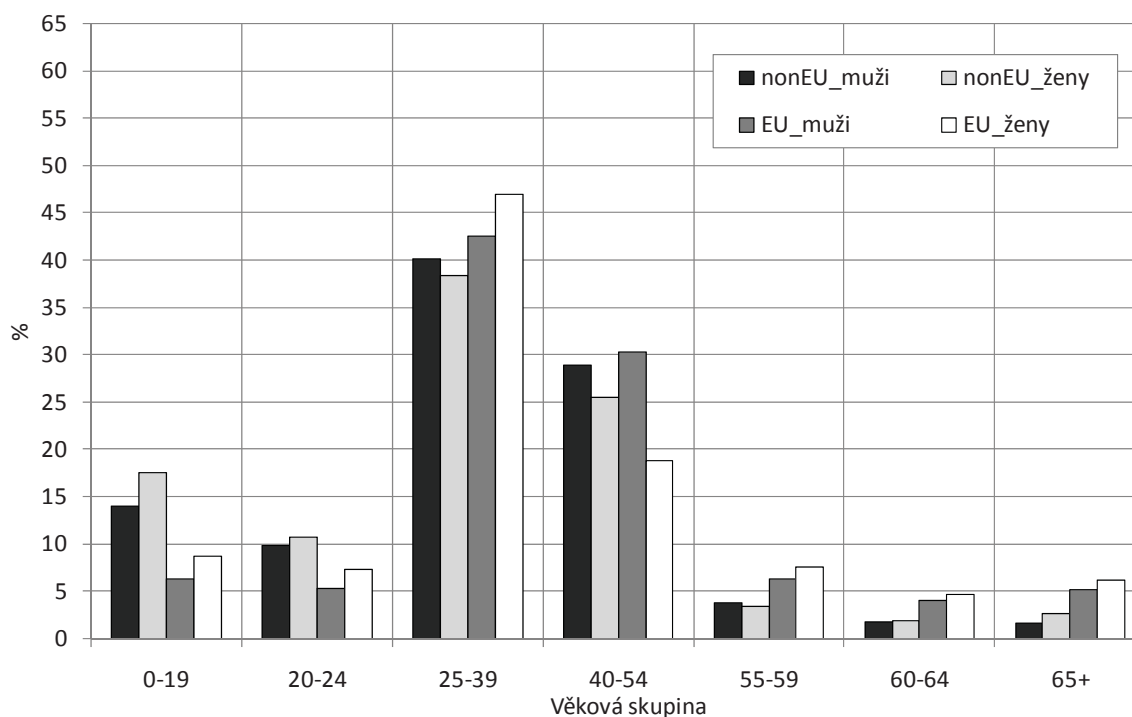
Rozložení souhrnných počtů cizinců pěti nejčastějších státních občanství podle krajů odpovídá rozložení všech cizinců a také do jisté míry atraktivnosti kraje. Nejvíce cizinců se nacházelo v Praze a okolí, dále pak v kraji Jihomoravském a také Ústeckém.

Co se týká podílu zmíněných státních občanství na celkovém počtu cizinců, nejméně pestrá struktura byla k vidění v Moravskoslezském kraji, naopak největší rozmanitost státních občanství se dá odhadovat v Praze.

Koláčové grafy ukazují ve všech krajích převahu státních občanství Slovenska, Ukrajiny a Vietnamu s malými odlišnostmi v jednotlivých krajích. Zatímco např. ve Zlínském kraji převládli občané Slovenska, stejnou úlohu převzali v Karlovarském kraji občané Vietnamu.

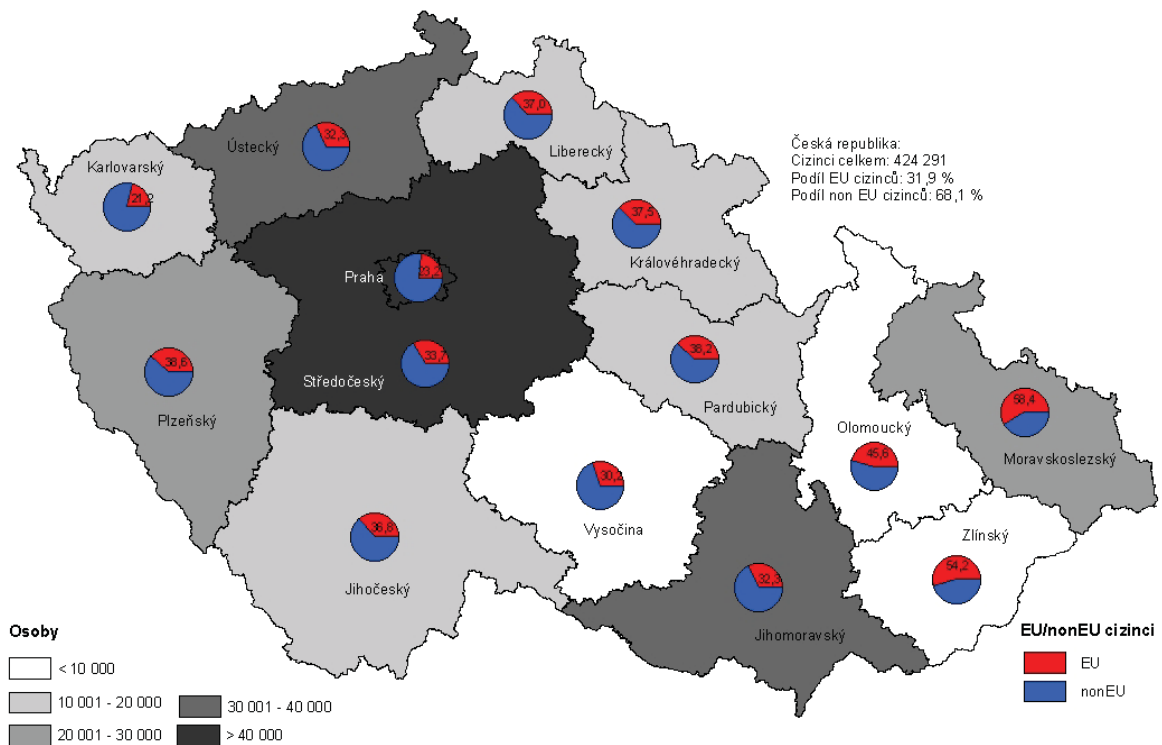
V následující části publikace bude na cizince nahlíženo jako na skupinu skládající se ze dvou částí – z cizinců pocházejících z EU a mimo EU. Jak je vidět z uvedených dvou grafů, je podíl příslušné pětice vzhledem k jejich skupině vždy velmi vysoký. To umožňuje alespoň částečně nahlížet na skupinu EU a nonEU jako na skupinu cizinců dané pětice státního občanství.

Graf č. 3: Relativizovaná věková struktura cizinců; 31. 12. 2010

Celkový počet cizinců bez cizinců s platným azylem se ke konci roku 2010 ustálil na počtu 424 291 osob. Z tohoto počtu bylo 135 408 cizinců pocházejících ze států Evropské unie, což odpovídá necelým 32 % z celkového počtu cizinců žijících v České republice. Z přiloženého grafu je patrné odlišné rozložení cizinců podle věku, pokud vezmeme v úvahu jejich příslušnost k Evropské unie nebo nikoliv. Srovnáme-li tyto dvě skupiny cizinců, vidíme, že relativně vyšší počet cizinců pocházejících mimo země EU se nacházel v mladších věkových skupinách oproti cizincům z EU. Ve věkové skupině 0-24 let převládaly v rozdělení podle pohlaví ženy bez ohledu na to, ke které skupině cizinec patřil. Ve věkových skupinách, které jsou zastoupeny nejvyšší mírou, došlo ke změně. Ve skupině 25-39 let mírně převládali u nonEU cizinců muži, naopak u cizinců z Evropské unie to byly ještě ženy. V následující věkové skupině již u obou skupin cizinců převládali muži. V popisovaných dvou věkových skupinách došlo ke změně relativního rozložení skupin cizinců. Více jich na území České republiky pocházelo z EU států – v mladší věkové skupině to bylo především v případě žen, ve starší pak v případě mužů. V následujících věkových skupinách již převažovali cizinci z Evropské unie u obou pohlaví.

Mapa č. 2: Počet cizinců v krajích a jejich rozdělení podle státního občanství; 31. 12. 2010

Jak bylo napsáno v předchozím textu, počet cizinců v roce 2010 dosáhl hodnoty 424 291 osob. Již tradičně se nejvíce z nich nacházelo na území Hlavního města Prahy a v jejím zázemí, tedy ve Středočeském kraji. Nejmenší počet cizinců byl v kraji Vysočina. Na celorepublikové úrovni bylo rozdělení cizinců podle EU, resp. nonEU ve prospěch cizinců pocházejících mimo státy EU. Stejně rozložení pak bylo k vidění téměř ve všech krajích. Výjimkou jsou kraje Moravskoslezský a Zlínský, kde měli nadpoloviční většinu cizinci z Evropské unie. Toto je pravděpodobně způsobeno blízkostí obou krajů ke Slovenské republice. Relativně nejméně cizinců přicházejících na území České republiky z Evropské unie se nacházelo v roce 2010 v Karlovarském kraji (21,2 %).

Pokud si promítneme mapu č. 1, zjistíme, že regionální rozdělení cizinců na EU a mimo EU odpovídá do jisté míry pěti nejčastějším státním občanstvím. Např. ve Zlínském kraji převládali cizinci pocházející z Evropské unie, k čemuž přispěli největší mírou občané Slovenska. Totéž se stalo v Moravskoslezském kraji, kde k převaze cizinců z EU přispěli jako zmiňovaní slovenští státní občané, tak polští státní občané. Opačná je situace v Karlovarském a Ústeckém kraji, kde k převaze občanů pocházejících mimo státy EU přispěli největší mírou občané státních občanství Vietnamu a Ukrajiny.